

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-27

Diarienummer N164-0039/25

Handläggare Jessi Svahn

Telefon: 031 365 0000

E-post: jessi.svahn@socialcentrum.goteborg.se

Föreningsbidrag som syftar till att bevara nationella minoriteters språk och kultur – Studieförbundet Vuxenskolan Göteborg

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum beslutar att bevilja 1 800 000 kronor till Studieförbundet Vuxenskolan Göteborg för verksamhet som syftar till att bevara nationella minoriteters språk och kultur.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i budget 2025 gett i uppdrag till socialnämnden Centrum att utlysa ett särskilt bidrag till civilsamhället till stöd för nationella minoriteters bevarande av språk och kultur. Budget för utlysningen är 3 000 000 kronor.

Studieförbundet Vuxenskolan Göteborg har inkommit med en ansökan på 2 988 289 kronor. Vuxenskolan ansöker om bidrag för att utveckla ett kulturhus för de nationella minoriteterna i Göteborg. Verksamheten planerar att under året genomföra språkkurser, föreläsningar, workshops och andra kulturarrangemang som riktar sig till såväl personer tillhörande en nationell minoritet som allmänheten. Vuxenskolan vill säkerställa att de nationella minoriteternas behov tillvaratas och planerar därför tät dialog med minoritetsföreningar och enskilda personer tillhörande en nationell minoritet i Göteborg.

Vuxenskolan vill även via kulturhuset erbjuda minoritetsföreningar stöd utifrån föreningarnas behov, som föreningsteknik och att genomföra mer resurskrävande aktiviteter. Målsättningen är att skapa en gemensam plattform för de nationella minoriteterna.

Förvaltningen bedömer att Vuxenskolans planerade kulturhus för de nationella minoriteterna i Göteborg har möjlighet att erbjuda verksamhet som främjar ett bevarande av de nationella minoriteternas språk och kultur.

Förvaltningen föreslår att nämnden beviljar 1 800 000 kronor i bidrag till Studieförbundet Vuxenskolan för ett kulturhus för nationella minoriteter.

Förvaltningen har på nämndens delegation även beviljat 513 500 kronor till fyra föreningar inom ramen för samma utlysning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kommunfullmäktige har avsatt 3 miljoner kronor i budget 2025 för utlysningen. Socialnämnden Centrum bekostar den personella resurs som krävs för att hantera utlysning och handläggning.

Lokala föreningar och grupper som samlar personer från nationella minoriteter har sällan anställd personal, utan drivs oftast ideellt av några få eldsjälar. Att genomföra publika arrangemang eller aktiviteter som kräver mycket tid och resurser är sällan möjligt för dessa grupper. Det kulturhus som Vuxenskolan planerar för de nationella minoriteterna kan möjliggöra för andra föreningar och grupper att genomföra verksamhet de själva är för resursfattiga för.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Flera av de nationella minoriteterna i Sverige har genom historien med tvång assimilerats in i majoritetssamhället samt har varit utsatta för annan diskriminering. Enligt svensk lag ska de nationella minoriteternas språk och kultur skyddas och främjas och de har rätt att behålla och utveckla sin kultur i Sverige.

Ett kulturhus för de nationella minoriteterna möjliggör för personer som tillhör en nationell minoritet att komma närmare sin minoritetsidentitet. Vuxenskolan planerar för verksamhet vars syfte är att ta vara på de äldres kunskaper för att överföra dessa till yngre generationer. Förvaltningen bedömer att det är en viktig aspekt då yngre generationer ofta har en större distans till sin minoritetsidentitet än vad äldre har.

Vuxenskolan har som målsättning att kulturhuset ska föra samman de olika nationella minoriteterna och skapa samverkan mellan dem såväl som mellan de undergrupper som finns inom de olika minoriteterna. Detta kan resultera i att minoritetsgrupper stärks, att de utbyter kunskap och erfarenheter och att fler personer inkluderas.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2025-03-18.

Bilagor

1. Studieförbundet Vuxenskolas ansökan
2. Riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhällets organisationer

Ärendet

Nämnden har att ta ställning till förvaltningens förslag att bevilja 1 800 000 kronor till Studieförbundet Vuxenskolan Göteborg för verksamhet som syftar till att bevara nationella minoriteters språk och kultur.

Nämnden har att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har i budget 2025 gett i uppdrag till socialnämnden Centrum att utlysa ett särskilt bidrag till civilsamhället till stöd för nationella minoriteters bevarande av språk och kultur. Budget för utlysningen är 3 miljoner kronor.

Förvaltningen har i framtagandet av utlysningen haft dialog med stadsledningskontoret och kulturförvaltningen om lämpliga avgränsningar. Rådet för den romska minoriteten, sverigefinska rådet samt andra föreningar i Göteborg som drivs av nationella minoriteter har haft möjlighet att inkomma med synpunkter innan publicering. Nedan beskrivs utlysningens avgränsningar för vem som kan ansöka om bidrag samt vad man kan söka bidrag för.

Vem kan söka?

1. Civilsamhällesorganisationer som representerar och drivs av personer från en nationell minoritet, eller
2. Civilsamhällesorganisationer från majoritetssamhället i samverkan med representanter från en eller flera nationella minoriteter.

Vad kan sökas för?

1. Aktiviteter för personer som tillhör en nationell minoritet. Aktiviteten ska främja den nationella minoritetens språk eller kultur, och/eller
2. Aktiviteter som syftar till att sprida kunskap om nationella minoriteters språk och kultur.

För att beviljas bidrag behöver organisationen möta stadens gemensamma riktlinje för föreningsbidrag till civilsamhällets organisationer.

Förvaltningen har i stadens e-tjänst för bokning och bidrag publicerat bidraget med ansökningsperiod 2025-01-13 till 2025-02-16. Förvaltningen kommer att öppna för ytterligare en ansökningsperiod senare under året för de föreningar som ännu inte hunnit planera sin verksamhet.

Förvaltningen har på nämndens delegation även beviljat 513 500 kronor till fyra föreningar inom ramen för samma utlysning.

Studieförbunden Vuxenskolas ansökan – Nationella minoriteters kulturhus

Studieförbundet Vuxenskolan Göteborg är ett av åtta studieförbund i Göteborg.

Organisationen erbjuder folkbildningsverksamhet med profilområden funktionsrätt, integration, föreningsliv och landsbygd. Studieförbundet har även en särskild prioritering riktad mot nationella minoriteter och Vuxenskolan Göteborg har sedan 2021 arbetat för att starta Nationella minoriteters kulturhus.

Vuxenskolan har redan anställda verksamhetsledare för sin satsning på nationella minoriteter. Enligt ansökan planerar de att under våren marknadsföra kulturhuset, för dialog med samarbetsparter, utveckla en hemsida på flera språk samt påbörja viss verksamhet. Planen är att inviga Nationella minoriteters kulturhus under juni 2025 och att från augusti driva verksamhet i större skala.

Planen för kulturhuset är att utforma en mötesplats för kulturellt utbyte, där förståelse och samarbete mellan minoriteterna och majoritetssamhället främjas. Vuxenskolan ser ett behov av att fokusera på överföring av kulturarv och kommer därför ha ett särskilt fokus på den yngre och den äldre generationen.

Vuxenskolans målsättning är att genom kulturhuset skapa en gemensam plattform för de minoritetsföreningar som verkar i staden. Vuxenskolan planerar kontinuerlig dialog med personer och föreningar från de nationella minoriteterna för att säkerställa att de erbjuder verksamhet utifrån målgruppernas behov och intresse.

Vuxenskolan erbjuder redan idag språkkurser och planerar att under 2025 erbjuda fler kurser inom finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Det är främst personer som tillhör en nationell minoritet som deltar i dessa kurser.

Vuxenskolan har även haft ett fåtal studiecirkelar inom nationella minoriteters hantverk och kulturella uttryck. Dessa ska under 2025. Sådan verksamhet riktar sig till såväl personer från en nationell minoritet som till personer från majoritetssamhället.

Målsättningen är att Vuxenskolan ska erbjuda tio studiecirkelar i veckan under 20 veckor samt 20 aktiviteter som kulturarrangemang, föreläsningar och workshops.

Vuxenskolan planerar för att erbjuda minoritetsorganisationer stöd att genomföra aktiviteter som kräver mer planering och ekonomi än vad en liten ideell förening har resurser till. De kommer också att erbjuda stöd för verksamhetsutveckling och föreningsteknik.

Den verksamhet som Vuxenskolan planerar för Nationella minoriteters kulturhus har i nuläget ingen annan finansiering än studieförbundets egen. Vuxenskolan har valt att påbörja arbetet även utan att ha säkrat framtida finansiering och kommer anpassa verksamheten utifrån de ekonomiska förutsättningar som finns.

Den budget som Vuxenskolan lämnat in i samband med ansökan innehåller personalkostnader för hela 2025, men verksamhetskostnader från april till december 2025. Ansökan inkluderar också kostnader för att täcka kontor- och lokalkostnader, marknadsföring och delar av studieförbundets lednings-, lokalvårds- och vaktmästerikostnader.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att den verksamhet som Vuxenskolan planerar har möjlighet att främja ett bevarande av nationella minoriteters språk och kultur. Förvaltningen ser positivt på att Vuxenskolan riktar sin verksamhet både till personer tillhörande nationella minoriteter och till allmänheten, framför allt den öppna verksamheten som syftar till att sprida kunskap kring nationella minoriteters kultur och traditioner. Detta kan leda till ökad respekt och förståelse för de nationella minoriteterna.

Att erbjuda studiecirklar och workshops till såväl personer som tillhör en nationell minoritet som personer från majoritetssamhället kan möjliggöra för nya möten människor emellan. Det kan dock finnas en risk att personer som tillhör en minoritetsgrupp inte vågar ta plats i rummet. Förvaltningen anser därför att nämndens medel i första hand ska finansiera verksamhet som riktar sig till personer från de nationella minoriteterna och på minoritetsspråket och att personer från majoritetssamhället och verksamhet på svenska är av sekundär prioritet.

Förvaltningen bedömer att den verksamhet och det stöd som Vuxenskolan planerar att erbjuda kan vara en tillgång för de föreningar, grupper eller enskilda personer som inte själva har möjlighet att genomföra resurskrävande verksamhet, eller som inte kan beviljas föreningsbidrag.

Förvaltningen ser en risk med att Vuxenskolan har svårt att nå och skapa en relation till vissa föreningar och grupper från nationella minoriteter. En del föreningar kan ha svårt att se fördelar med att låta studieförbundet gå in som medarrangör. Förvaltningen bedömer dock att Vuxenskolan är medveten om svårigheten och har en långsiktig plan vad gäller tillit, dialog och medbestämmande.

Trots att Vuxenskolan inte har en säkrad framtida finansiering för kulturhuset bedömer förvaltningen att den verksamhet som planeras för året kommer gynna målgrupperna och innebära ökad dialog och samverkan mellan olika minoritetsföreningar.

Vuxenskolan har ansökt om ett belopp som är strax under utlysningens totala summa. Förvaltningen ser att den verksamhet som Vuxenskolan planerar att genomföra är kostsam men bedömer att även andra föreningar ska ha möjlighet att ansöka om bidrag senare under året. Förvaltningen föreslår därför att nämnden fördelar en lägre summa än vad Vuxenskolan ansökt om och att Vuxenskolan vid behov kan söka bidrag även vid en andra ansökningsperiod. Förvaltningen föreslår att Vuxenskolan beviljas 1 800 000 kronor i föreningsbidrag.

Efter bidragsperioden kommer förvaltningen följa upp det beviljade bidraget. Vuxenskolan behöver då redovisa måluppfyllelse samt ekonomiskt utfall som tydligt visar verksamhetens kostnader. Studieförbundet behöver också lämna in statistik på antal deltagare.

Socialförvaltningen Centrum

Sandra Säljö
Förvaltningsdirektör